

THE FEMININE CITY

Het doorbreken van een status quo bij gebruikers en vormgevers van publieke ruimte

SAAMO samen uitsluiting aanpakken

2020

Wijkanalyse 2060: ondervertegenwoordiging vrouwen in de publieke ruimte

2021-22

Opstart 'Onze tuin', een samenwerking tussen Bibliotheek Permeke, SAAMO en het Redstarline Museum. Een zoektocht naar een plek van thuis in de (semi) publieke ruimte voor vrouwen uit ANOO en Borgerhout

eind 2022

Vanuit de tuin als experimenteerruimte trekken we de stad in en kijken naar andere publieke ruimtes in de wijk en de stad.

2022-2023

Workshops ruimte verhalen en verbeelden

Veel mensen hebben weinig ervaring of de juiste woorden om te beschrijven hoe zij de publieke ruimte beleven, laat staan om aan te geven hoe die in de toekomst anders zou kunnen zijn. Samen met Endeavour, onze ruimtelijke partner en vertaler, begeleidden we de vrouwen uit 'Onze Tuin' in een reeks workshops die hen de nodige handvaten en zelfvertrouwen boden én hun versterkten om hun visie te delen. De workshops draaiden rond drie thema's: observeren, mappen en ontwerpen – of anders gezegd: ontdekken, ontrafelen en verbeelden.

vrouwengroep 'Onze Tuin', Endeavour

jun. 2023

Antwerpse Parlee (vrouwen in de publieke ruimte)

okt. 2023

Vrouw zijn in de stad – hoe voelt dat? Tijdens het Vrouwenparlement presenteerden de vrouwen de resultaten van de workshops aan een breder publiek. Aansluitend gingen we samen aan de slag aan verschillende werktafels, om verder te bouwen op hun inzichten en ideeën. De workshops werden uitgebreid gedocumenteerd in Zine 1: Ontdekken.

2023-24

Publieke gespreksmomenten Safe/Brave/Public space & Bondgenoten V/M/X

2024

Zine 2: ontrafelen: uit de workshops en het onderzoek met de vrouwen uit 'Onze Tuin' werden 4 lagen voor een vrouwvriendelijke stad gedistilleerd (het emotionele, het groene/gezonde, het zorgende/sociale en het levendig/sfeervolle)

mei 2024

The Feminine city take-over (gedocumenteerd in Zine 3)

Samen met vrouwen van 'Onze Tuin' ontwikkelen we een toolbox. Tijdens de ontwikkeling van deze speldoos gingen we samen met de vrouwen concreet aan de slag op het Sint-Jansplein.

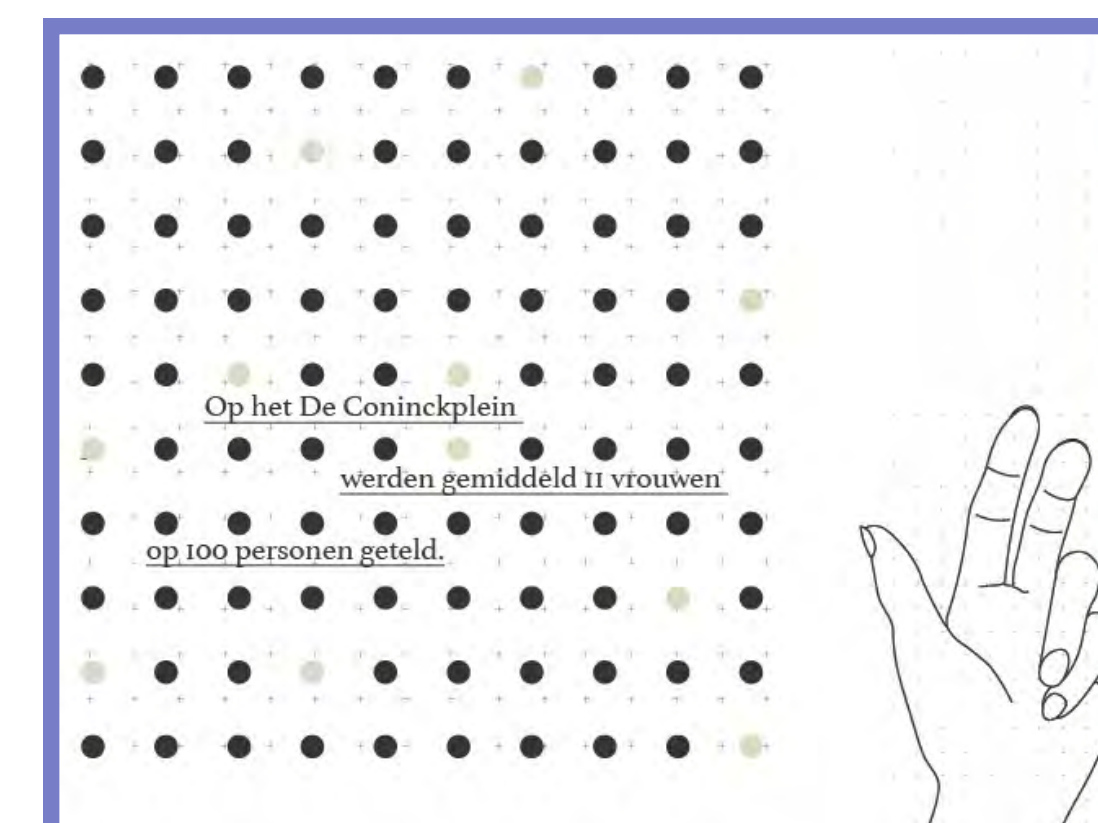
aug. 2025

The Feminine city in de media

- Opinie Knack
- Podcast DS Vandaag

sept. 2025

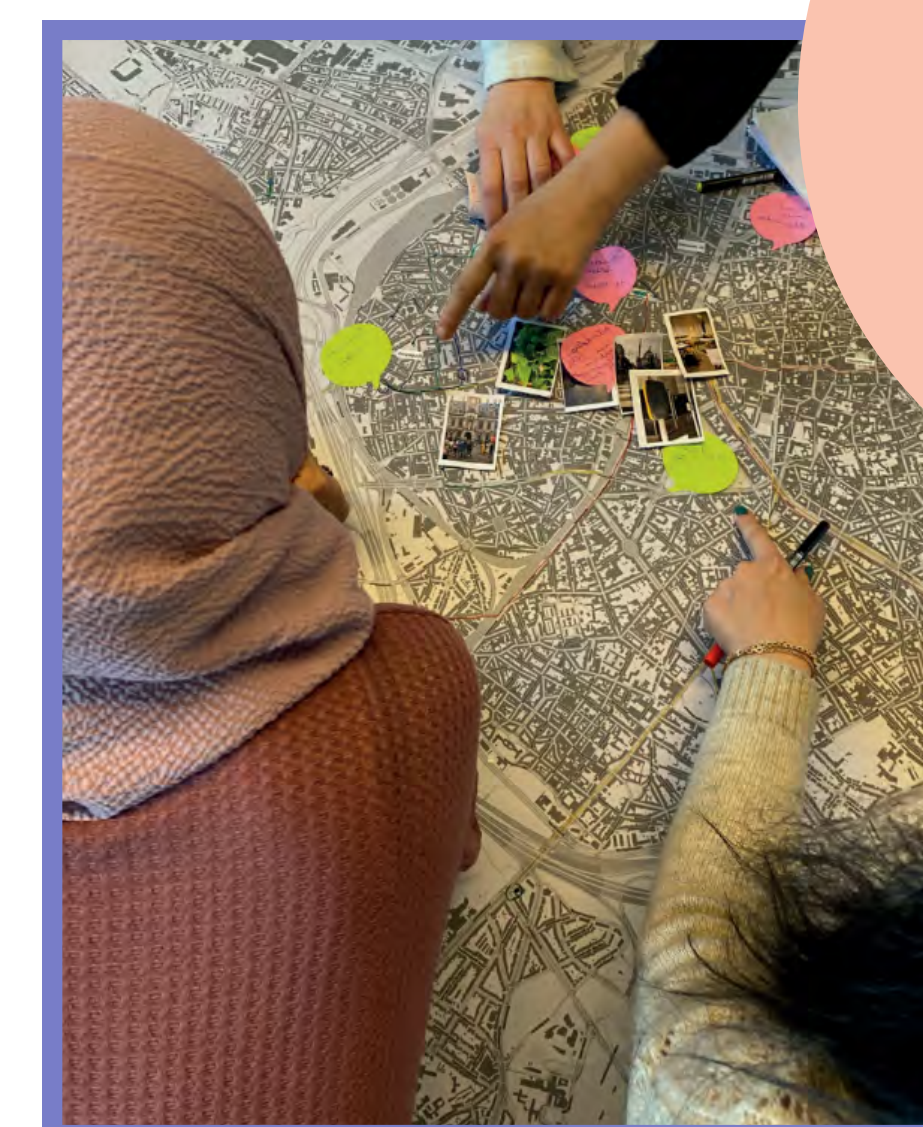
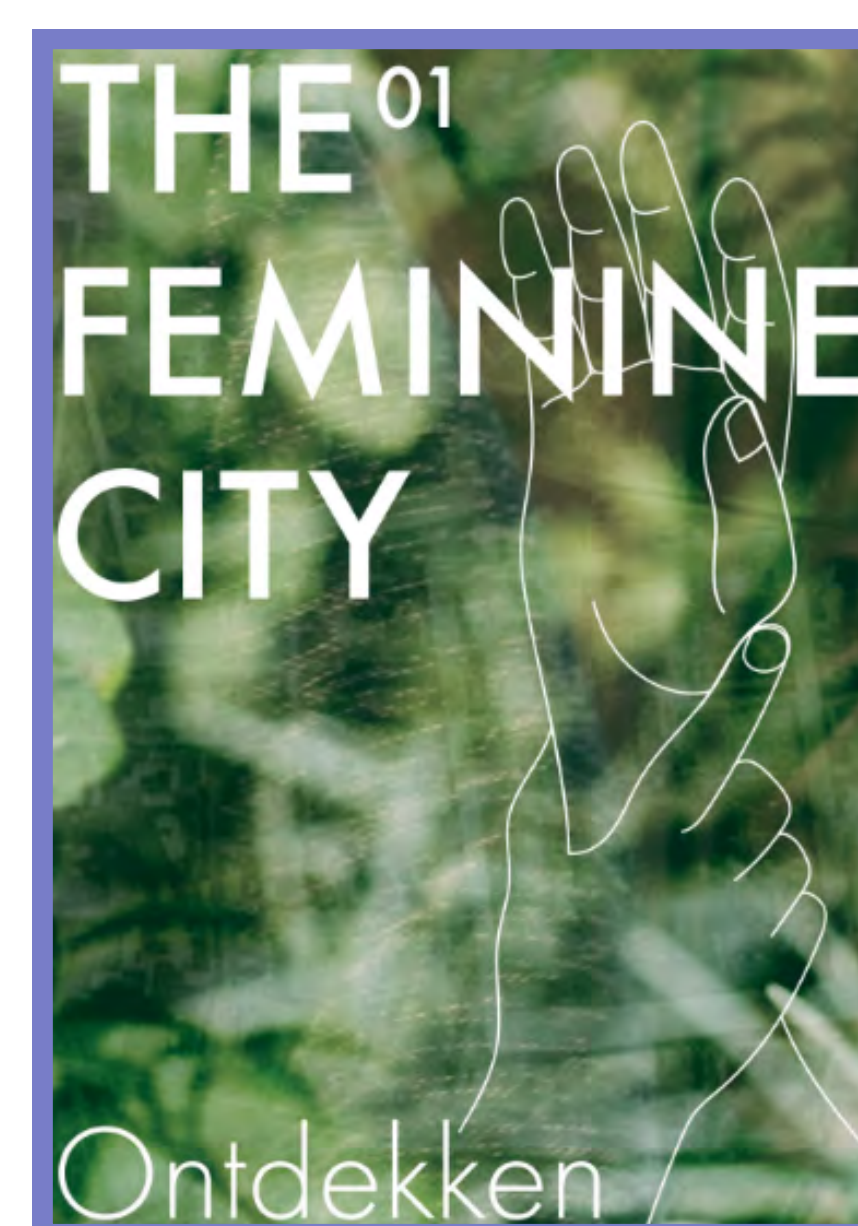
Event vrouw zijn in de stad, zo voelt dat! Presentatie finale Toolbox The Feminine city aan het brede publiek (beleidsmakers, ontwerpers, sociaal werkers, ...)

Observeren

Mappen

Ontwerpen

THE FEMININE CITY

Het doorbreken van een status quo bij gebruikers en vormgevers van publieke ruimte

SAAMO samen uitsluiting aanpakken

2020

Wijkanalyse 2060: ondervertegenwoordiging vrouwen in de publieke ruimte.

2021-22

Opstart 'Onze tuin', een samenwerking tussen Bibliotheek Permeke, SAAMO en het Redstarline Museum. Een zoektocht naar een plek van thuis in de (semi) publieke ruimte voor vrouwen uit ANOO en Borgerhout.

eind 2022

Vanuit de tuin als experimenteerruimte trekken we de stad in en kijken naar andere publieke ruimtes in de wijk en de stad.

jun. 2023

Antwerpse Parlee (vrouwen in de publieke ruimte)

okt. 2023

Vrouw zijn in de stad — hoe voelt dat? Tijdens het Vrouwenparlement presenteerden de vrouwen de resultaten van de workshops aan een breder publiek. Aansluitend gingen we samen aan de slag aan verschillende werktafels, om verder te bouwen op hun inzichten en ideeën. De workshops werden uitgebreid gedocumenteerd in Zine 1: Ontdekken.

2023-24

Publieke gespreksmomenten Safe/Brave/Public space & Bondgenoten V/M/X

2024

Zine 2: ontrafelen: uit de workshops en het onderzoek met de vrouwen uit 'Onze Tuin' werden 4 lagen voor een vrouwvriendelijke stad gedistilleerd (het emotionele, het groene/gezonde, het zorgende/sociale en het levendig/sfeervolle).

mei 2024

The Feminine city take-over (gedocumenteerd in Zine 3)

begin 2025

Samen met vrouwen van 'Onze Tuin' ontwikkelen we een toolbox. Tijdens de ontwikkeling van deze speldoos gingen we samen met de vrouwen concreet aan de slag op het Sint-Jansplein.

2024-2025

The Femenine City Toolbox

Maar hoe vertaal je deze vier lagen nu naar een concrete plek – in de straat, op een plein, in een park? Om dat te doen, ontwikkelden we samen met de vrouwen een toolbox: die biedt praktische instrumenten om steden en publieke ruimtes inclusiever en met meer aandacht voor gender te ontwerpen, door vrouwen een stem te geven. De toolbox helpt hen om een plek te bekijken en te bespreken, vanuit ervaring en toekomst, aan de hand van de vier lagen van een vrouwvriendelijke stad. De stem van vrouwen in de publieke ruimte klinkt vaak te weinig door, en net daar biedt de toolbox een manier om die ongehoorde stemmen zichtbaar en hoorbaar te maken. Binnen stadsvernieuwing zien we vandaag nog te vaak dat juist de mensen die het meest nood hebben aan verandering, te weinig betrokken worden. De toolbox is breder inzetbaar: ook andere groepen in kwetsbare posities kunnen ermee aan de slag om hun perspectief zichtbaar te maken.

vrouwengroep 'Onze Tuin', Endeavour

aug. 2025

The Feminine city in de media

- Opinie Knack
- Podcast DS Vandaag

sept. 2025

Event vrouw zijn in de stad, zo voelt dat! Presentatie finale Toolbox The Feminine city aan het brede publiek (beleidsmakers, ontwerpers, sociaal werkers, ...)

HERONTWIKKELING OPENBAAR DOMEN WILGENSTRAAT

Van plannen naar ervaring

Begin 2022

2020

Ambitienota + oproep ontwerpteam

Selectie ontwerpteam (publiek domein: OMGEVING)

2020

Buurtmoment voorstelling wedstrijdontwerp
(16-19u grasplein kinderdagverblijf Deugniet)

9 feb. 2023

Digitale bevraging publieke ruimte
(454 respondenten: signalen rond vrouwen en kinderen)

feb. 2023

Digitale bevraging publieke ruimte
(454 respondenten: signalen rond vrouwen en kinderen)

jan. 2024

Goedkeuring Schetsontwerp OMGEVING, start
traject Voorontwerp

SAAMO

2024-2025

P-memory

Vanuit onze ervaring met het werken met vrouwen in de publieke ruimte werden we door AG Vespa gecontacteerd voor de heraanleg van het publieke domein op de Wilgensite, met aandacht voor gender en inclusie.

We wilden de blik verbreden – en vooral niet vertrekken vanuit plannen, maar vanuit ervaring. Niet enkel focussen op de Wilgensite, maar ook op de publieke ruimte in de ruimere buurt 2060: het Stuivenbergplein, het Willy Vandersteenplein en Park Spoor Noord.

En dus ook niet enkel op het perspectief van vrouwen, maar om dat perspectief af te zetten tegen andere ervaringen en plekken. Op basis van referentiebeelden die de ontwerpers (OMGEVING) voor ogen hadden en foto's van de huidige toestand ontwikkelden we een memoryspel.

Dat spel bood een speelse en laagdrempelige manier om met bewoners in gesprek te gaan over hun buurt – hoe ze die vandaag ervaren en hoe ze ze in de toekomst zien.

AG Vespa, OMGEVING, SAAMO

mrt. 2025

We gaven de feedback van bewoners terug aan AG Vespa en OMGEVING in de vorm van een belevingskaart

22 mei 2025

Buurtmoment voorstelling plan publieke ruimte en voorlopig ontwerp gebouwen (Woonhaven) (15-18u grasplein kinderdagverblijf Deugniet)

jun. 2025

Goedkeuring Voorontwerp

Publieke ruimte in Antwerpen-Noord door de ogen van haar bewoners/gebruikers

VROUWVRIENDELIJKE TURNHOUTSEBAAN

3 voorbeelden voor alternatieve participatie

2020

Belevingsonderzoek naar de ervaring van vrouwen op de Turnhoutsebaan

2021

Brainstormen (rond emoties, voorzieningen,...) en inspiratie halen bij vrouwenorganisaties in Amsterdam

2021-22

Resultaat: 6 claims voor een vrouwvriendelijke Turnhoutsebaan

2022-2023

Stickeractie

We hebben de noden van vrouwen voor een vrouwvriendelijke Turnhoutsebaan vertaald naar zes concrete claims. Met deze claims trokken we de straat op, op zoek naar medestanders en bondgenoten. We gingen langs bij elke winkelier op de Turnhoutsebaan om hen te informeren over onze zes uitgangspunten en te vragen of ze deze mee wilden uitdragen. Bij de meeste handelaars kregen we toestemming om de claims zichtbaar op hun etalage te klevens.

Vrouwengroep Boho, District Borgerhout en lokale handelaars

2023

Tellingen (onderzoek gebruikers publieke ruimte i.s.m. Universiteit Antwerpen en District Borgerhout,...)

2023

Antwerpse Parlee (vrouwen in de publieke ruimte)

2024

Werkateliers en belevingsonderzoek (Endeavour, Agentschap Wegen en Verkeer, ...)

2025

CSL-project vrouwen en jongeren (Universiteit Antwerpen, Stad Antwerpen dienst publieke ruimte en Sociale veiligheid)

3 voorbeelden voor alternatieve participatie

2020

Belevingsonderzoek naar de ervaring van vrouwen op de Turnhoutsebaan

2021

Brainstormen (rond emoties, voorzieningen,...) en inspiratie halen bij vrouwenorganisaties in Amsterdam

2021-22

Resultaat: 6 claims voor een vrouwvriendelijke Turnhoutsebaan

2023

Tellingen (onderzoek gebruikers publieke ruimte i.s.m. Universiteit Antwerpen en District Borgerhout,...)

2023

Antwerpse Parlee (vrouwen in de publieke ruimte)

2024

Belevingsonderzoek en Werkateliers

Om de noden van vrouwen te integreren in het ontwerp voor de vernieuwing van de Turnhoutsebaan vanaf 2026, namen we samen met de vrouwengroep actief deel aan zowel het belevingsonderzoek als de werkateliers. Voor veel vrouwen bleek het echter niet eenvoudig om hun zorgen en behoeften te verwoorden, aangezien het participatietraject voor hen vaak als te hoogdrempelig werd ervaren.

Endeavour, Agentschap wegen en verkeer, vrouwengroep Boho

2025

CSL-project vrouwen en jongeren (Universiteit Antwerpen, Stad Antwerpen (publieke ruimte en Sociale veiligheid)

VROUWVRIENDELIJKE TURNHOUTSEBAAN

3 voorbeelden voor alternatieve participatie

2020

Belevingsonderzoek naar de ervaring van vrouwen op de Turnhoutsebaan

2021

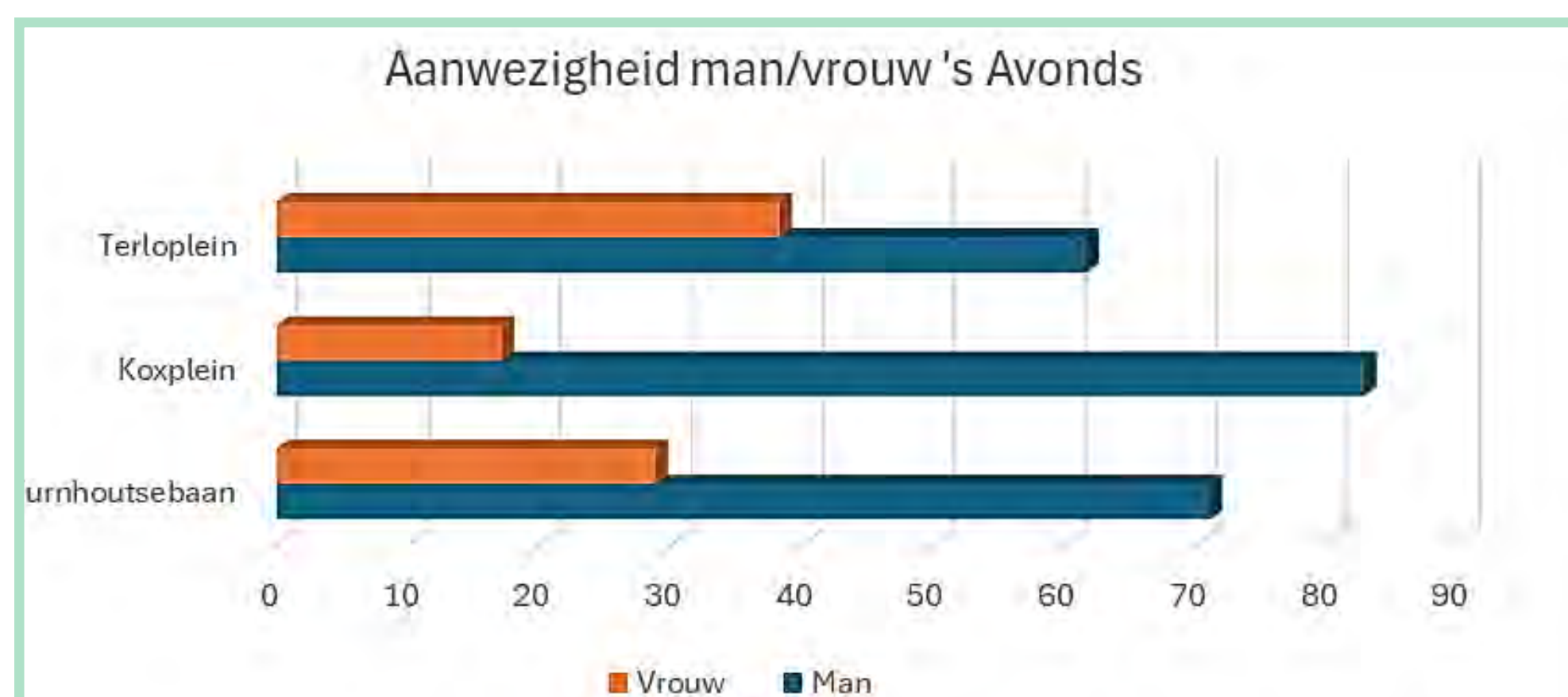
Brainstormen (rond emoties, voorzieningen,...) en inspiratie halen bij vrouwenorganisaties in Amsterdam

2021-22

Resultaat: 6 claims voor een vrouwvriendelijke Turnhoutsebaan

2023

Tellingen (onderzoek gebruikers publieke ruimte i.s.m. Universiteit Antwerpen en District Borgerhout,...)

2023

Antwerpse Parlee (vrouwen in de publieke ruimte)

2024

Werkateliers en belevingsonderzoek (Endeavour, Agentschap Wegen en Verkeer, ...)

2025

Maquette spel

In 2025 hebben we samen met studenten stedenbouw en architectuur van de Universiteit van Antwerpen, een traject doorlopen om een alternatieve participatiemethode te verkennen. We constateerden dat bij veel participatietrajecten rondom stadsvernieuwing mensen in maatschappelijk kwetsbare posities vaak niet op een gelijkwaardige manier kunnen deelnemen, doordat deze trajecten vaak te technisch van aard zijn. Het maquettespel bood een alternatieve benadering om op een andere manier in gesprek te gaan met vrouwen en jongeren over de toekomstige heraanleg van de Turnhoutsebaan.

Universiteit Antwerpen, Vrouwengroep Boho, SAAMO Samen Op straat en Stad Antwerpen diensten publieke ruimte en maatschappelijke veiligheid

3 voorbeelden voor alternatieve participatie

2020

Start verkenning en netwerkvorming:

We leggen contacten met bewoners, organisaties en partners. Zo ontstaat er een netwerk dat de basis vormt voor het verdere traject. We doen dit via deur-aan-deur bezoeken, signaalmomenten naar AG Vespa en Lantis en door partnerschappen aan te gaan met het Schijnverbond en de UA ontwerpwetenschappen.

2021

Start formatie en focus

Samen met bewoners bepalen we de prioritaire werkpunten:

- Leegstand en verloedering
- Impact van Oosterweelwerken
- Ringpark Schijn
- Buurt zichtbaar maken voor ontwerpers & beleid
- Acties die het buurtvertrouwen versterken

In de Buurtmakersvergaderingen gaan we hiermee aan de slag. Er ontstaat richting én een gedeelde verantwoordelijkheid.

2022

Start acties van onderuit

Bewoners nemen zelf initiatief en voeren acties uit. Deze fase draait om eigenaarschap, energie en zichtbaarheid geven aan de wijk. Naast een lentepoets, buurtfeest, speelstraat, geven we ook een gezicht aan de buurt door bewoners te laten spreken over hun wijk. We willen vooral mensen bereiken die moeilijker naar infomomenten komen.

2022

Buurtatlas

De Buurtatlas van de Ten Eekhovalei is een co-gecreëerd boekje dat de dagelijkse leefpraktijken en verhalen van bewoners vastlegt. Het kwam tot stand via participatieve workshops, huisbezoeken, gesprekken en de maandelijkse Buurtmakersvergaderingen. Het vormt een tegenstem voor de dominante stedelijke planningslogica.

In plaats van objectieve data zoals straten en gebouwen, toont deze atlas hoe bewoners hun omgeving beleven en aanpassen. Via tekeningen, foto's, interviews en kaarten wordt zichtbaar hoe ze hun huizen multifunctioneel gebruiken, sociale netwerken opbouwen en hun buurt mee vormgeven.

De atlas is meer dan een document: het is een politiek én emotioneel instrument dat bewoners een stem geeft in het stedelijke transformatieproces. Het zet aan tot dialoog, bewustwording en actie. Ze versterken de betrokkenheid van bewoners bij hun leefomgeving en inspireren ontwerpers om verder te kijken dan het fysieke, richting beleving, ontmoeting en gedeeld eigenaarschap.

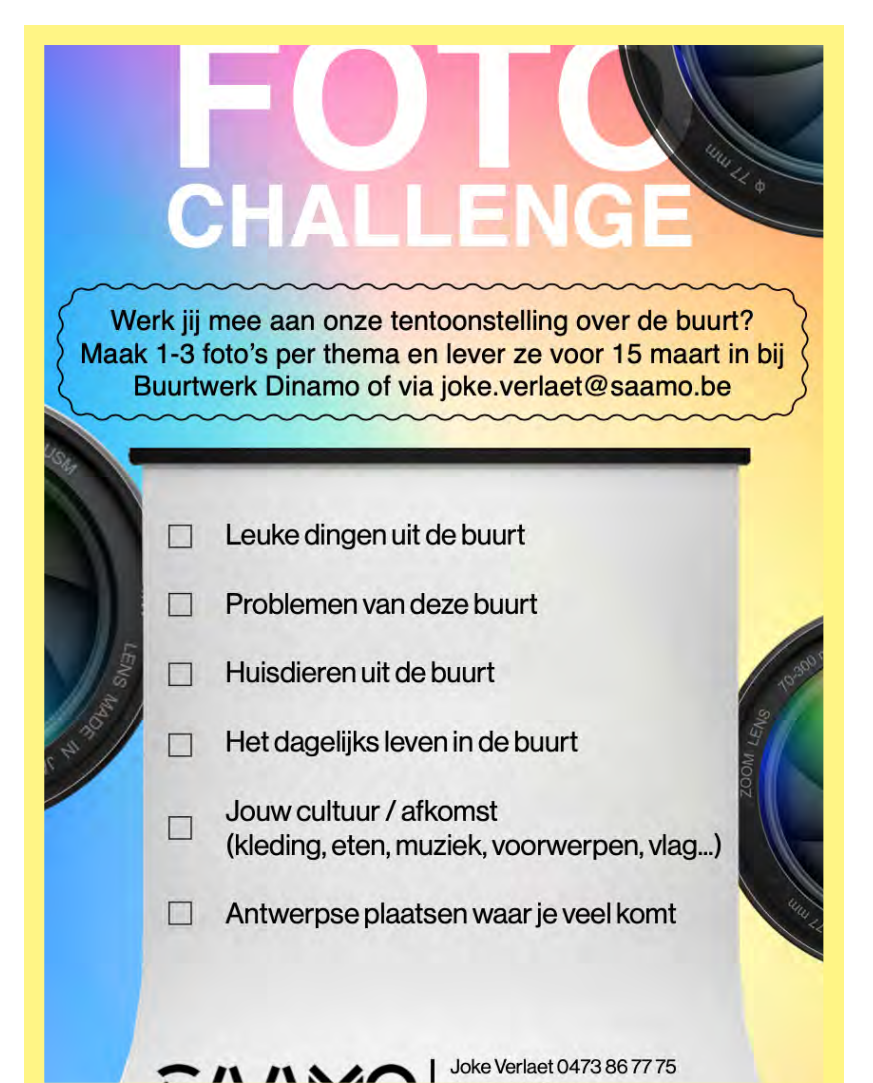
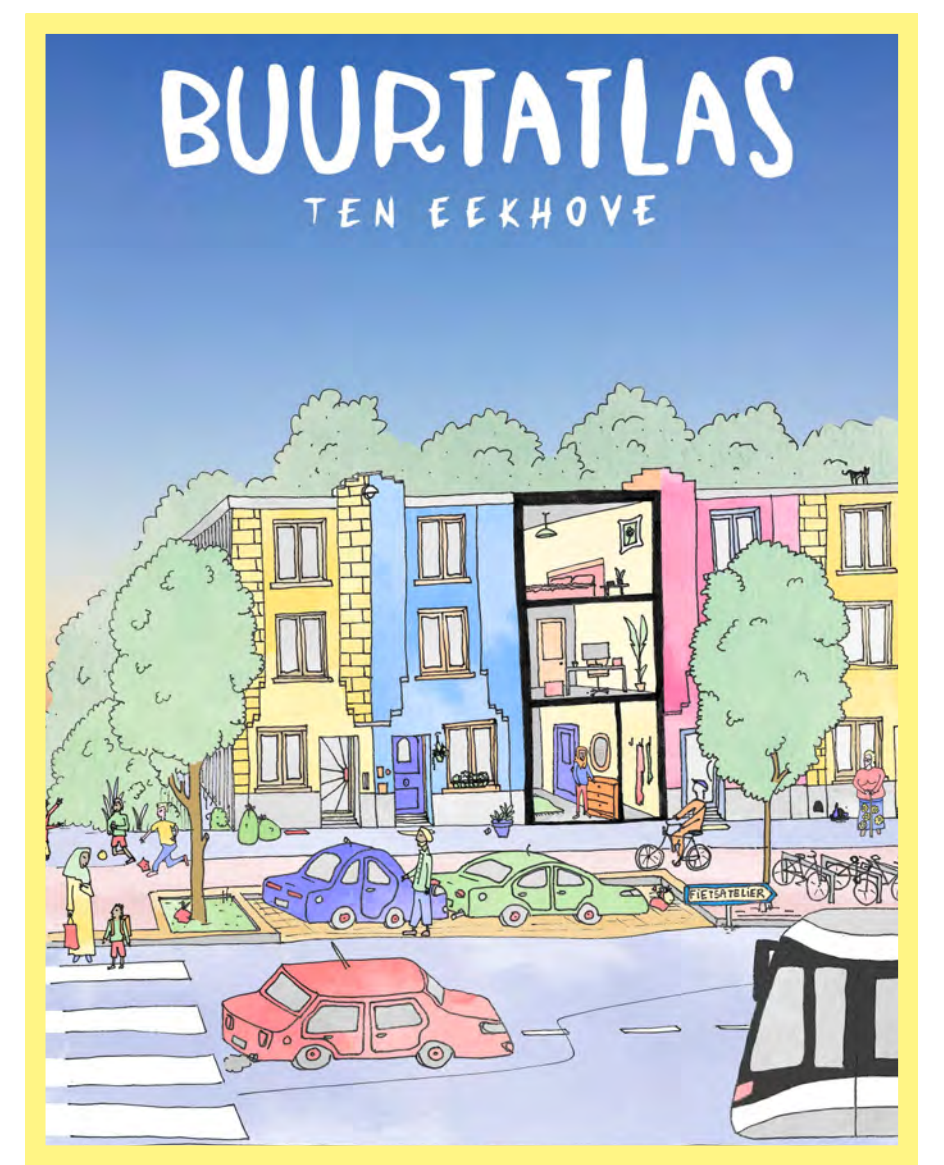

**UA ontwerpwetenschappen en
buurtbewoners Deurne Noord**

2024-25

Start verankering en beleidsvertaling

Er is structureel overleg met de leegstandsbeheerder en AG vespa, naar gelijkenis met het werfoverleg van Lantis. Tegelijk zijn er bredere aanbevelingen of claims die verder reiken dan Deurne Noord.

3 voorbeelden voor alternatieve participatie

2020

Start verkenning en netwerkvorming:

We leggen contacten met bewoners, organisaties en partners. Zo ontstaat er een netwerk dat de basis vormt voor het verdere traject. We doen dit via deur-aan-deur bezoeken, signaalmomenten naar AG Vespa en Lantis en door partnerschappen aan te gaan met het Schijnverbond en de UA ontwerpwetenschappen.

2021

Start formatie en focus

Samen met bewoners bepalen we de prioritaire werkpunten:

- Leegstand en verloedering
- Impact van Oosterweelwerken
- Ringpark Schijn
- Buurt zichtbaar maken voor ontwerpers & beleid
- Acties die het buurtvertrouwen versterken

In de Buurtmakersvergaderingen gaan we hiermee aan de slag. Er ontstaat richting én een gedeelde verantwoordelijkheid.

2022

Start acties van onderuit

Bewoners nemen zelf initiatief en voeren acties uit. Deze fase draait om eigenaarschap, energie en zichtbaarheid geven aan de wijk. Naast een lentepoets, buurtfeest, speelstraat, geven we ook een gezicht aan de buurt door bewoners te laten spreken over hun wijk. We willen vooral mensen bereiken die moeilijker naar infomomenten komen.

2022

DNA-spel

Het DNA-spel is een gespreksinstrument dat buurtbewoners uitnodigt om samen te praten over wat hun wijk typeert, verbindt en kan verbeteren. Gebaseerd op verhalen van bewoners, helpt het spel om waarden, ervaringen en dromen te delen en zo tot een gedeeld beeld van de buurt te komen.

Hoe kwam het DNA-spel tot stand?

Joana van atlier Rojo verzamelde samen met ons verhalen via bezoeken aan verenigingen en organisaties. Zo kwamen we tot een alternatieve mapping van de wijk. We konden vier typerende items destilleren: Een hart voor de buurt, Kruispunten, Veranderingen en Risico's. Joana maakte er een spel van. Elk thema kreeg een kleur en bijhorende verhalen in gekleurde enveloppes. Tijdens het spel kiest een deelnemer een gekleurd balletje, leest het verhaal en deelt eigen ervaringen, wat leidt tot een verdiepend groepsgeprek.

Atelier Rojo, (h)art of society publiq, Cera District Deurne en Verenigingen van Deurne Noord

2024-25

Start verankering en beleidsvertaling

Er is structureel overleg met de leegstandsbeheerder en AG vespa, naar gelijkenis met het werfoverleg van Lantis. Tegelijk zijn er bredere aanbevelingen of claims die verder reiken dan Deurne Noord.

3 voorbeelden voor alternatieve participatie

2020

Start verkenning en netwerkvorming:

We leggen contacten met bewoners, organisaties en partners. Zo ontstaat er een netwerk dat de basis vormt voor het verdere traject. We doen dit via deur-aan-deur bezoeken, signaalmomenten naar AG Vespa en Lantis en door partnerschappen aan te gaan met het Schijnverbond en de UA ontwerpwetenschappen.

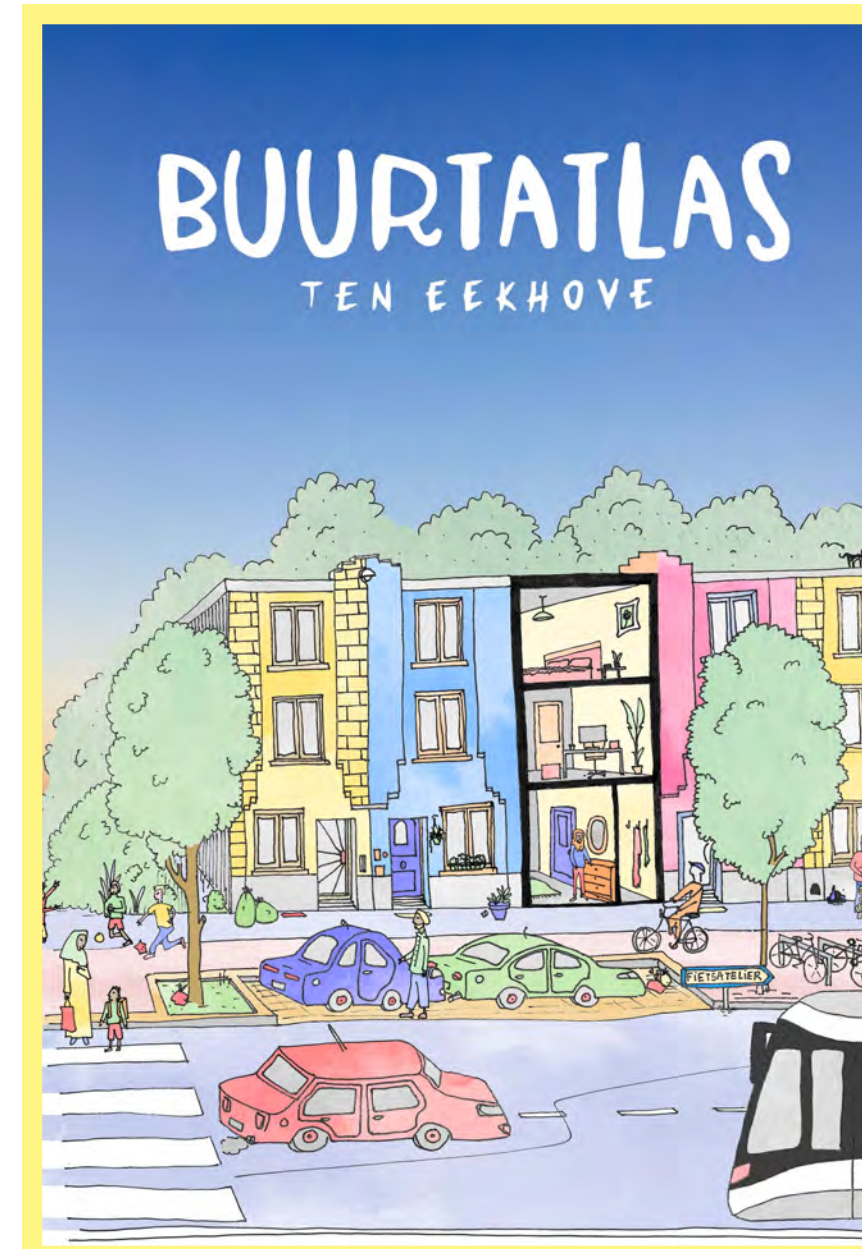
2021

Start formatie en focus

Samen met bewoners bepalen we de prioritaire werkpunten:

- Leegstand en verloedering
- Impact van Oosterweelwerken
- Ringpark Schijn
- Buurt zichtbaar maken voor ontwerpers & beleid
- Acties die het buurtvertrouwen versterken

In de Buurtmakersvergaderingen gaan we hiermee aan de slag. Er ontstaat richting én een gedeelde verantwoordelijkheid.

2022

Start acties van onderuit

Bewoners nemen zelf initiatief en voeren acties uit. Deze fase draait om eigenaarschap, energie en zichtbaarheid geven aan de wijk. Naast een lentepoets, buurtfeest, speelstraat, geven we ook een gezicht aan de buurt door bewoners te laten spreken over hun wijk. We willen vooral mensen bereiken die moeilijker naar infomomenten komen.

2022

Poppentheater

Poppentheater uit de wijk en samen praten over de toekomst

Buurtbewoners worden uitgenodigd om hun verhalen over de wijk te delen. Vijftien mensen schreven tijdens workshops creatief schrijven – in het Nederlands of hun moedertaal – persoonlijke teksten over Deurne Noord. Voor velen was het hun eerste ervaring met schrijven. Marc, een buurtbewoner, deed interviews met bewoners over hun leven in Deurne Noord. Deze mensen leefden in de wijk tussen 1940 en 2000. De Buurtatlas geeft een inkijk op het leven in Deurne Noord vandaag. Kunstenaar Juicy nam al die verhalen, de teksten, de interviews, de indrukken, en maakte er één nieuw, fictief verhaal van dat zich afspeelt in de wijk. Inwoners van Deurne Noord brengen dit verhaal tot leven met zelfgemaakte theaterpoppen en decor. Na de voorstelling worden toeschouwers uitgenodigd om hun eigen kijk op de wijk te delen tijdens een nabespreking.

Ligo Antwerpen, Wang vzw, District Deurne en Cultuurcentrum Deurne

2024-25

Start verankering en beleidsvertaling

Er is structureel overleg met de leegstandsbeheerder en AG vespa, naar gelijkenis met het werfoverleg van Lantis. Tegelijk zijn er bredere aanbevelingen of claims die verder reiken dan Deurne Noord.

Waar bewoners dromen en bouwen aan hun wijk.

2020-21

Wijkanalyse Arena: bezorgdheden over het Masterplan Arenasite: participatiekloof en nood aan structurele bewonersbetrokkenheid

2022

Opening Infopunt Arena: aanspreekpunt voor vragen, klachten en ideeën
Start met bewonersparticipatieproces met wijkwandelingen, blokabbels en infomarkten.

2023

Droomloket Dienst Improvisatie

Bij de **Dienst Improvisatie** werden bewoners actief betrokken bij het verbeelden van de toekomst van hun wijk. Niet architecten, maar de bewoners zelf bouwden – via een alternatieve maquette en een reeks speelkaarten – aan hun eigen versie van de Arenawijk. Met deze kaarten konden ze als echte stadsplanners elementen intekenen: groen, water, infrastructuur, maar ook plekken om samen te doen, zoals een buurtatelier, podium of boekenhuisje.

In het buurtappartement werd zo samen gedroomd, ontworpen en gebouwd. Uit deze oefening groeiden concrete ideeën, zoals een buurtbar en buurtbanken, én de naam Vrijstaat Arena – symbool voor de eigen staat van de bewoners.

Buurtbewoners, District Deurne

2024

Lancering Vrijstaat Arena: een participatief zomerprogramma samengesteld door en voor bewoners i.s.m. lokale partners zoals Kras, Woonhaven, Bibliotheek Arena, Buurtsport, District Deurne en Dienstencentrum Arena.

2024

Lancering podcast Vrijstaat Arena i.s.m. Curieus

2025

Project Leukste Steegje van Arena i.s.m. Woonhaven, een concreet resultaat uit burgerinitiatief.

Buurtbar in de toekomst op het dak van de Arenaspothel?

Bewoners actief betrekken bij het ontwerpen van hun wijk en hun ideeën voor voorzieningen, ontmoetingsplekken en infrastructuur structureel laten meewegen in beleid.

Waar bewoners dromen en bouwen aan hun wijk.

2020-21

Wijkanalyse Arena: bezorgdheden over het Masterplan Arenasite: participatiekloof en nood aan structurele bewonersbetrokkenheid

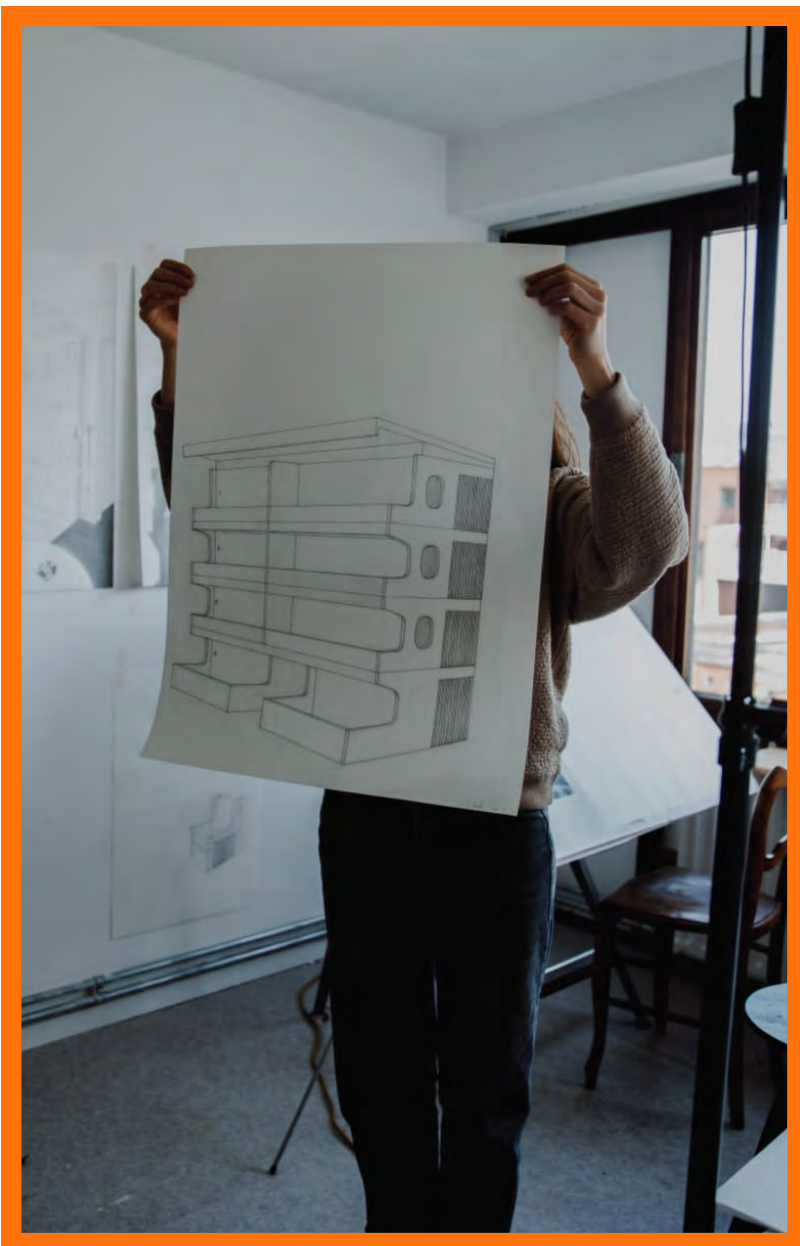

2022

Opening Infopunt Arena: aanspreekpunt voor vragen, klachten en ideeën Start met bewonersparticipatieproces met wijkwandelingen, blokbabbels en infomarkten.

2023

Evolutie infopunt → Dienst Improvisatie: bewoners actief betrekken bij het nadenken over de toekomst van hun wijk a.d.h.v. een alternatieve maquette en spel.

2024

Lancering Vrijstaat Arena: een participatief zomerprogramma samengesteld door en voor bewoners i.s.m. lokale partners zoals Kras, Woonhaven, Bibliotheek Arena, Buurtsport, District Deurne en Dienstencentrum Arena.

Start bouw buurtbar op de Arenasite

2024

Podcast Vrijstaat Arena

De podcast brengt de wijk tot leven met verhalen en stemmen van bewoners, die samen een positief beeld schetsen van haar verleden en heden. Vrijstaat Arena verwijst naar de bezetting van de Arenaweide in 1979, toen buurtbewoners opkwamen voor hun publieke ruimte. In deze reeks ontmoeten de stemmen van toen en nu elkaar.

De podcast maakt gebruik van verhalende participatie: bewoners delen hun herinneringen en ervaringen via gesprekken en geluidsopnames. Over de hele wijk zijn portretten te vinden, waar de verhalen ter plekke te beluisteren zijn. Zo blijven de herinneringen levend en verbonden met de plek waar ze thuishoren.

Curieus, buurtbewoners

2025

Verderzetting van de buurtbar en opstart van een kruidentuin, een vaste ontmoetingsplek op de site.

Project Leukste Steegje van Arena i.s.m. Woonhaven, een concreet resultaat uit burgerinitiatief.

Buurtbar in de toekomst op het dak van de Arenaspoorthal?

Bewoners actief betrekken bij het ontwerpen van hun wijk en hun ideeën voor voorzieningen, ontmoetingsplekken en infrastructuur structureel laten meewegen in beleid.

Bewoners united voor hun buurt.

2020-21

Signalen opvangen omtent Masterplan Arena, bezorgdheden over povere participatietrajecten voor het ontwerp en verdwijnen van publieke ruimte

2022

Opstart Bewonersgroep Arena: kritisch overleg en eerste vormen van collectieve organisatie

2023

Start bewonersparticipatieproces met informele ontmoetingsmomenten. Bewoners worden actief betrokken bij het nadenken over de toekomst van hun wijk.

2023

Publicatie rapport “Arenawijk2.0 - Vergroening versus verdichting.” De bewonersgroep formuleert alternatieven en voorstellen voor het stadsbestuur.

Presentatie van het rapport aan buurt, beleidsdiensten en de stadsbouwmeester.

2024

Vijfenvierig jaar na de bezetting van de Arenaweide bezet de bewonersgroep deze opnieuw – dit keer tegen de geplande woontoren in de groene ruimte.

2024

Professionalisering en verzelfstandiging bewonersgroep → SAMEN VOOR ARENA.

2024

Memorandum SAMEN VOOR ARENA

Vanuit hun eerste bewonersnota over de toekomst van de Arenawijk groeide een sterke en zelfstandige bewonersgroep die stap voor stap meer kennis en invloed opbouwde.

SAAMO ondersteunde dit proces door informatie toegankelijk te maken, vergaderingen te begeleiden en de verbinding te leggen tussen bewoners, stadsdiensten en ontwerpers.

Zo ontwikkelde Samen voor Arena zich tot een geprofessionaliseerde bewonersgroep die zelf een memorandum schreef – gebaseerd op hun eerste nota – meer dan 1.000 handtekeningen verzamelde én affiches maakten om hun voorstellen kracht bij te zetten.

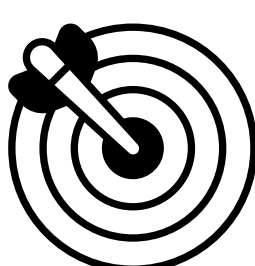

Buurtbewoners, bewonersgroepen Deurne Zuid

2025

Burendag op Arena: Bewonersgroepen uit Deurne-Zuid geven een stand van zaken over hun werking en betrekken nieuwe buurtbewoners.

Meer bewonersinspraak, behoud van groen en sociale woningen, een alternatief voor de woontoren en het belang van bewonersgroepen bij stadsvernieuwingsprojecten vooropstellen

HET KIELPARK

Een verhaal van Outreach

- maart 2024
- Opstart outreach Kielpark
- maart 2024
- Voortraject Burgerbegrotingsproject
“Ontmoeting in Het Strooien Dakje
- maart 2024
- Voortraject Burgerbegrotingsproject
“Verbindingspark”
- maart 2024
- “Het Strooien Dakje” als uitvalsbasis Outreach
- april 2024
- Feest in het Kielpark
- juni 2024
- Beleidsvoorstel nieuwe zitbanken
- september 2024
- Gunning Burgerbegrotingsprojecten op het
Burgerbegrotingsfestival
- oktober 2024
- Opstart vrijwilligersgroep
Het Strooien Dakje
- maart 2025
- Opstart structurele werking in “Het Strooien Dakje”
- april 2025
- Kunstentraject leerlingen
SO Perspectief
- maart 2025
- Lentepoets
- maart 2025
- Iftar in het park
- april 2025
- Werkgroep Feest in het Kielpark
- mei 2025
- Feest in het Kielpark 2.0
- mei 2025
- Wekelijkse openingsmomenten “Het Strooien Dakje”
Maandelijkse avondopening
- mei 2025
- Bijeenkomsten werkgroep Kielpark
in “Het Strooien Dakje”
- mei 2025
- Invulling en programmatie door werkgroep
- juni 2025
- Traject Kunst in het park:
Kunstwerk met beleidsvoorstellen
gemaakt op basis van gesprekken
- juli 2025
- Traject Poëzie in het park:
gedicht vanuit de buurt
- juli 2025
- Traject Historische foto’s
De Geschiedenis van het Kielpark
- juli 2025
- Schenking ping-pongtafel vanuit de buurt
aan “Het Strooien Dakje”
- juli 2025
- Tafeltennis als verbinding in het park
- augustus 2025
- Oplevering gedicht “Kielpark”
- augustus 2025
- Oplevering gedicht “Wij hier op het Kiel”
- september 2025
- Na enorm succes:
Investering in nieuwe en stevige ping-pongtafel
- september 2025
- Opstart ping-pongwerking
- oktober 2025
- Oplevering kunstwerk Kielpark
- oktober 2025
- Ping-pong toernooi
- november 2025
- Finale werkgroep Kielpark
- november 2025
- Opening kunstenwandeling Kielpark
- december 2025
- Overmaken beleidsvoorstellen vanuit de buurt
met betrekking tot Het Kielpark

2024-2025

Het Kielpark

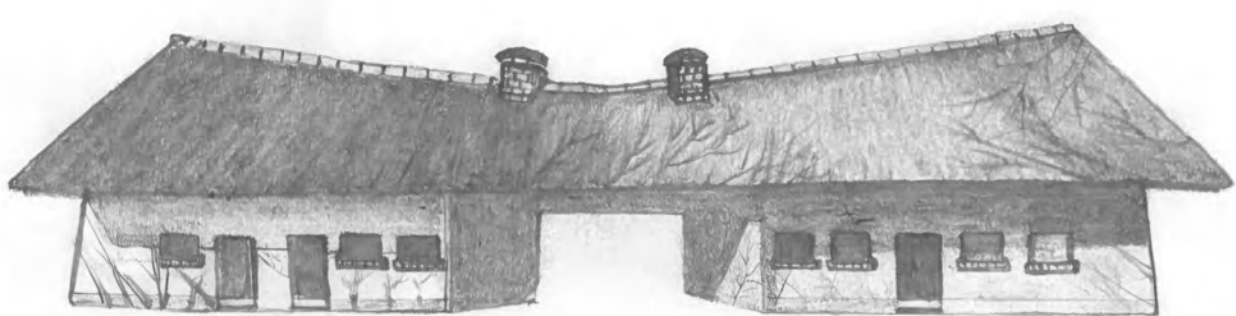
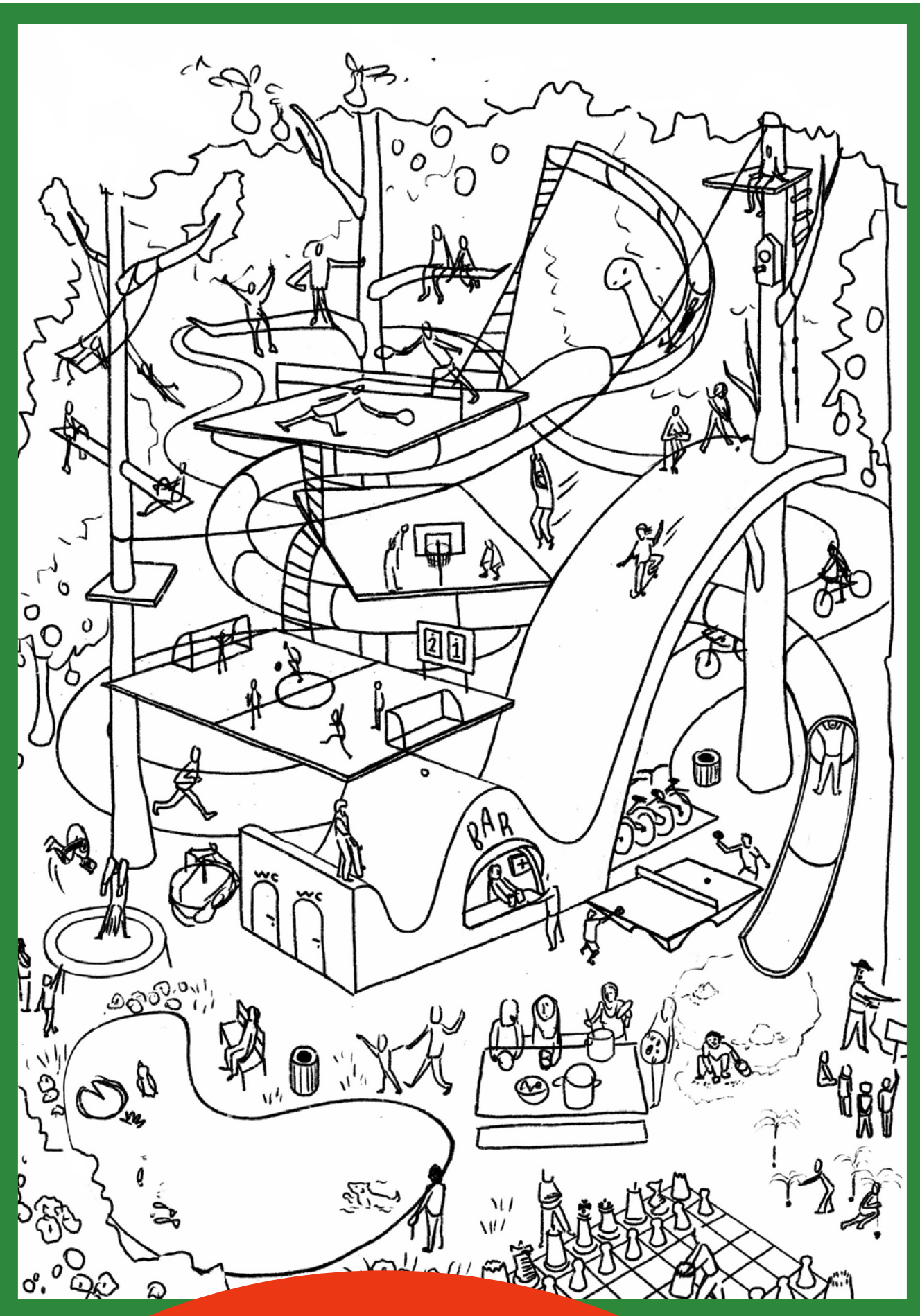
In het drukke Kiel, zijn veel mensen toegewezen op de publieke ruimte om tot rust te komen. Het Kielpark is een grote groene long, die door zeer veel mensen gebruikt wordt. Anderzijds merken we dat er in Het Kielpark veel onderbenutte kansen liggen, die het gebied als park extra zouden doen floreren.

Samen met buurtbewoners en parkbezoekers gaan we in gesprek om van het het Kielpark een plek te maken, voor iedereen, op maat van iedereen. Geen betere plek dan “Het Strooien Dakje” om als uitvalsbasis te dienen, waar we samen met vrijwilligers activiteiten opzetten rond ontmoeting en in gesprek gingen over het park, de kansen die er liggen en de voorstellen die we kunnen doen.

Wekelijkse ontmoetingsmomenten in het park en Het Strooien Dakje kwamen tot stand. Vorm gegeven, uitgewerkt en getrokken door de buurt -en parkvrijwilligers.

Simultaan werd er een traject opgezet met lokale kunstenaars en SO Perspectief om de gesprekken over het park vast te leggen in kunst. Gedichten, foto’s, beelden en een schilderij kregen een plaats op centrale plaatsen in het park.

Het volledige traject werd neergeschreven en in de vorm van beleidsvoorstellen overgemaakt aan het beleid en haar diensten.

BLOKBABBELS

Een sociaal artistiek verhaal

maart 2021

Start Blokbabbels Blok 2: Inkomhal

mei 2021

Hervatting sloopwerken Blok 1

mei 2021

Start opfrissing inkomhal Blok 2

zomer 2021

Mozaïek-project in de inkomhal van Blok 2

2022

Verderzetting blokbabbels Blok 2:
inkomhal & zijbeuken

maart 2022

DAKKAN-Festival: Daksafari Blok 2
Met tentoonstelling van lokaal talent in de zijbeuken
Eerste expo's in de blokken

januari
2023

Opstart blokbabbels Blok 3

februari
2023

Kunstenaars in de blok

april
2023

Opstart 3ArtPark atelier appartement

juni
2023

LENTE-EXPO
Eerste tentoonstelling in blok 3
+ Workshops

september
2023

Herstellingswerken pilaren inkomhal

november
2023

HERFST-EXPO
Tweede tentoonstelling in blok 3
Lokaal talent

januari
2024

Fotoproject bewoners blok 3

februari
2024

Inhuldiging kunstwerk bewoner
in de inkomhal

februari
2024

Opstart maandelijkse workshops in linker zijbeuk

maart
2024

Inhuldiging tweede kunstwerk bewoner
in de lifthal

mei
2024

LENTE-EXPO
in samenwerking met Academie van Hoboken

november
2024

HERFST-EXPO
en laatste blokbabbel

januari
2025

verzelfstandiging 3ArtPark: Atelier & zijbeuken
gesprekken kunstenaars en Woonhaven

maart
2025

Kijkdag blok 1:
Voor potentiële nieuwe huurders

mei
2025

Eerste zelfstandige tentoonstelling 3ArtPark in blok 3

juni
2025

Ontmoeting blokbabbel blok 1

oktober
2025

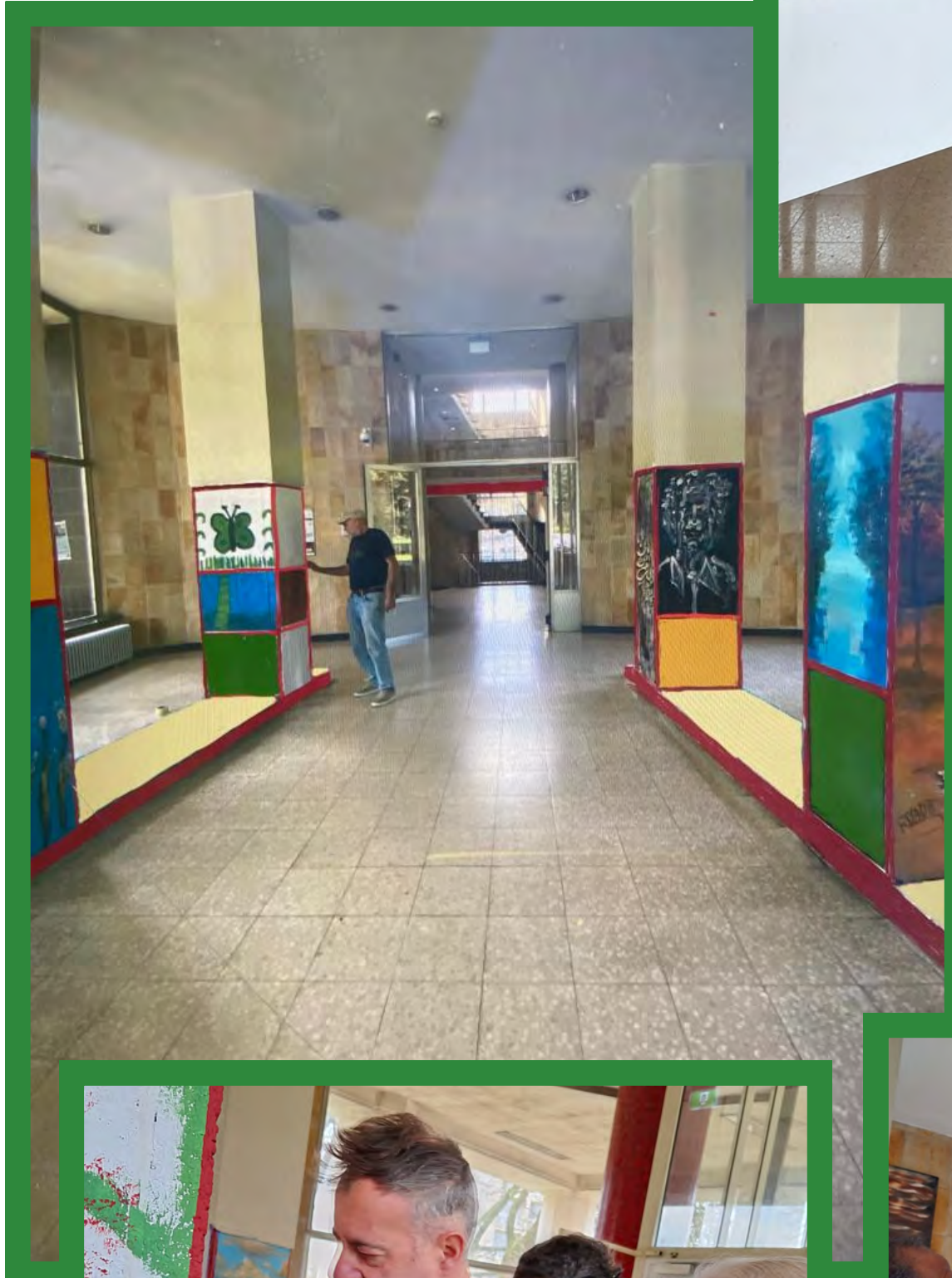
Onthaaldag nieuwe bewoners Woonhaven
Blok 1

oktober
2025

Eerste Blokbabbel Blok 1

november
2025

Blokbabbel Blok 2
Thema: inrichting en invulling burenruijnte

Blokbabbels

2021-2025

Met De Blokbabbels zijn we op een sociaal artistieke manier aan de slag gegaan. Buren namen samen we de inkomhallen van de blokken onder handen. Ondertussen werd er gepraat met elkaar, konden er vragen gesteld worden aan Woonhaven en was het buurtwerk aanwezig voor andere vragen te beantwoorden of door te verwijzen.

In alle brievenbussen van blok 2 werd een enveloppe gestoken met een aardenwerk sterfstuk in, met de uitnodiging om deze te komen leggen op een welbepaalde datum tijdens het buurtfeest. Buren legden vanaf dan samen een prachtige mozaïek in de inkomhal. Later kregen ook de pilaren een opfrisbeurt en kwamen er kunstwerken te hangen in de inkomhal.

Het succes van deze artistieke aanpak in blok 2, resulteerde in blok 3 een samenwerking met enkele kunstenaars, scholen en de academie. De tot voor heen leegstaande en afgesloten zijbeuken werden ingericht als expositieruimte en later ook als workshopplaats.

Ook de inkomhal van de derde woontoren kreeg een kunstige metamorfose. Buren en kunstenaars maakte samen prachtige kunstwerken op de pilaren.

Het project wierp ook op lange termijn haar vruchten af, want de kracht van ontmoeting, de nood aan een gemeenschappelijke burenruijnte en het model van de blokbabbels werd meegenomen in de plannen van de nieuwe woontoren. Hier organiseren SAAMO en Woonhaven samen Blokbabbels sinds oktober 2025. Een ruimte voor de bewoners, ingevuld en ingericht door de bewoners.

Buurtbewoners houden kunstgalerie in woontoren Kielpark (in afwachting van sloop én heropbouw)

De iconische woontorens aan de rand van het Kielpark hebben betonrot. De eerste toren is ondertussen gesloopt en opnieuw heropgebouwd. — © Sarah Van den Elsken

ANTWERPEN - Voor wie van het Kiel is zijn de blokken van het Kielpark onlosmakelijk verbonden met het beeld van de wijk. Wie van elders komt kan niet anders dan ze zien opdoemen vanuit de verte. In afwachting van de sloop en heropbouw wordt in één van de torens een kunstgalerie georganiseerd door buurtbewoners.

DE KLOOSTERTUIN

Een verhaal van medebeheer

- 2018

Prospectie terreinen met kerngroep
- 2018

Schrijven subsidiedossier
- 2019

Opstart project “De Kloostertuin”
- 2019

Eerste ontwerp opstartfase
- 2019

Opstart “Houtatelier”
- 2019

Aanleg valpreventief pad
- 2019

Opstart Samentuinen
- 2019

Opmaak eerste tuinafspraken
- 2019

Bouw eerste teeltbakken
- 2019

Openingsfeest
- 2020

Samentuinen in uw Kot
- 2020

Corona-werking
- 2020

Grote wijkbevraging tijdens Corona-Outreach
- 2020

Aanplanting wilgentunnel
- 2021

Uitbreiding moestuinbakken: Bakken op hoogte
- 2021

Plaatsing tuinhuis
- 2021

Traject “De Buurtboomgaard”
- 2021

Aanleg hekwerk
- 2021

Pluktuin kleinfruit
- 2021

Ontmoetingsterras
- 2021

Bouw tuinmeubilair
- 2022

Buurtcomposter
- 2022

Uitbreiding moestuinbakken
- 2022

Aanleg wandelpaden
- 2022

Aanleg kruidenspiraal
- 2022

Treinbiels-tuinbak
- 2022

Bouw extra tuinmeublaar
- 2022

Voortraject Burgerbegroting
- 2022

Eerste bloemenperken in de tuin
- 2023

“Robin Wood”: burgerbegrotingsproject rond het redden en herbestemmen van groen
- 2023

“Buurtbloemen”: burgerbegrotingsproject rond de aanleg van een pluk -en belevingstuin
- 2023

Eerste editie van “De Zomerbar”
- 2023

Testfase “De Beweegbank”
- 2023

Aanplanting “Tulpenveld”
- 2024

Bouw extra tuinbakken
- 2024

Permanente plaatsing “De Beweegbank”
- 2024

Bouw extra tuinmeubilair
- 2024

Bouw buurtbar en zonneterras
- 2024

Tweede editie van “De Zomerbar”
- 2024

Sport in de tuin
- 2024

Plaatsing insectenhotel
- 2025

Grote opkuis Kloostertuin
- 2025

Traject verzelfstandiging
- 2025

Opfrissing infrastructuur
- 2025

Groot zomertuinfeest
- 2025

Derde editie van “De Zomerbar”
- 2025

Aanleg “Buurtterras”
- 2025

Uitbreiding bloembakken
- 2025

Aanleg “Buurtchalet”
- 2025

Traject Buurtchalet
- 2025

Afronding opbouwwerkproject: verzelfstandiging van De Kloostertuin

Samen op prospectie

Ontwerpatelier

Bewoners betrekken

De eerste plant

Het Houtatelier

Valpreventief

Het openingsfeest

De eerste tuinbakken

Zaaïen in Hollebeek

2019-2025

De Kloostertuin

Antwerpen Kiel is een zeer druk bevolkte buurt, met een hoog percentage aan (sociale) huurwoningen. Naast het gebrek aan 'eigen groen', is ook de afwezigheid van openbaar groen, op maat van de mensen die er het meeste nood aan hebben, opmerkelijk.

Op het terrein aan Woonzorgcampus Hollebeek, ontwikkelden vrijwilligers en buurtbewoners, onder professionele begeleiding van Saamo Antwerpen, een buurttuin. Een groene oase waar iedereen kan komen tuinieren, verpozen en ontmoeten. Het is een plek waar we ontmoeten, samen tuinieren, elkaar leren kennen en leren van elkaar, waardoor het hebben van groene vingers of handige handen geen vereiste is. Iedereen kan iets en samen kunnen we alles.

Wat begon als een kleine samentuin met een paar plantenbakken, groeide al snel uit tot een grote buurttuin, waar niet enkel getuind werd, maar ook gebouwd, gesport, verpoost, ontmoet, gedroomd en gecreëerd. Een plek waar meer en meer mensen hun weg naartoe vonden. Een echte buurtplek.

Er werd bewust ingezet op een organisch proces. Zo groeide de tuin mee naarmate de groep vrijwilligers groeide en werd De Kloostertuin als buurtplek vormgegeven door een brede groep over de jaren heen. En niet door een kleine groep enthousiastelingen helemaal aan het begin.

Vandaag is De Kloostertuin meer dan een Samentuin. Het is een buurtplek waar iedereen zijn of haar weg naartoe kan vinden om er gebruik van te maken. Een plek dat evolueerde van private ruimte naar semi-publieke ruimte. Een plek voor de buurt en door de buurt. Op maat van de buurt. Een plek in medebeheer van de buurt.

Samentuinen in uw Kot

Toegankelijkheid

De Beweegbank

Oogstfeest

Plaatsing tuinhuis

Buurtbloemen

Kennis delen

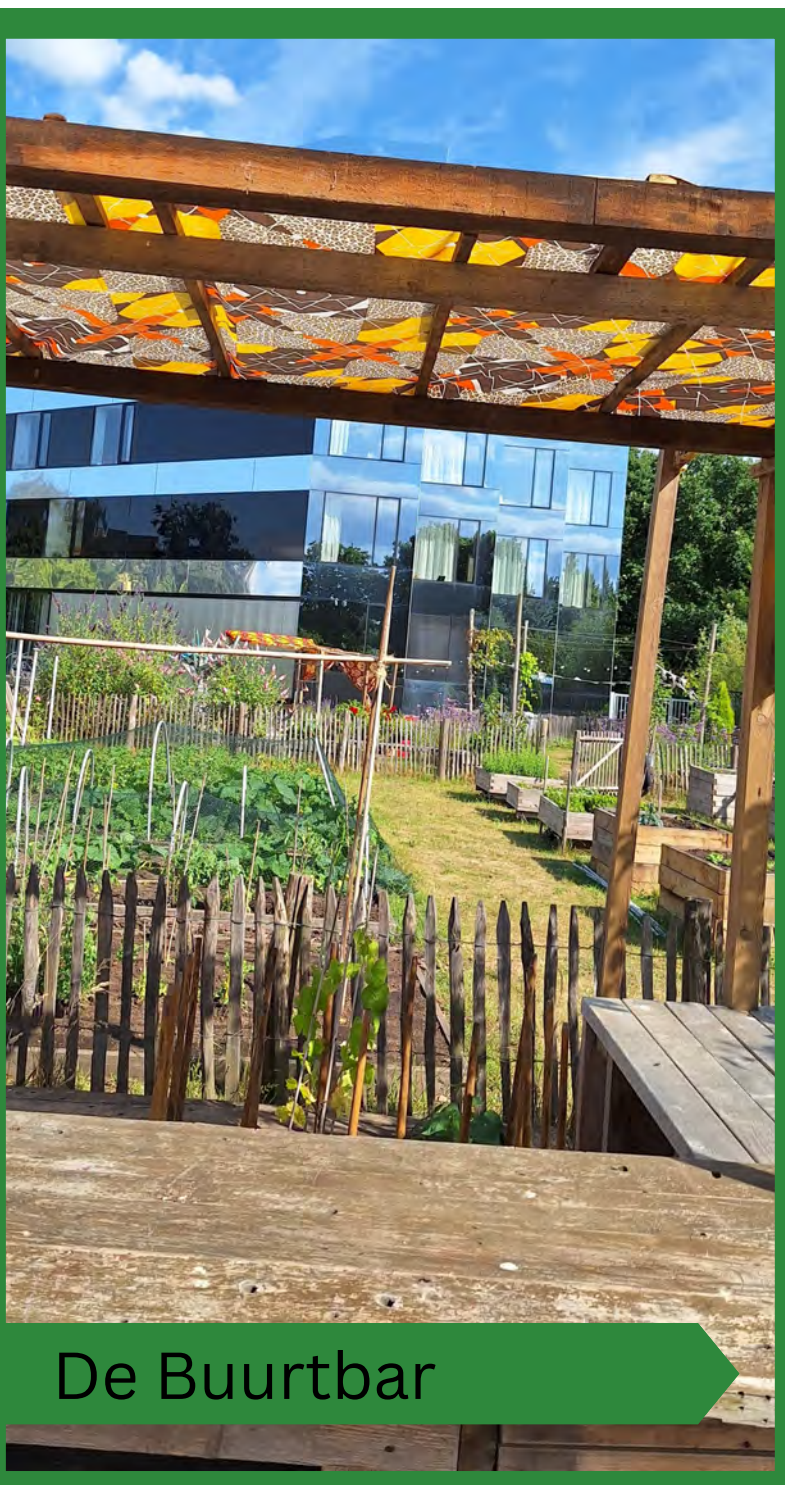
Zomertuin-feesten

Buurtbouwen

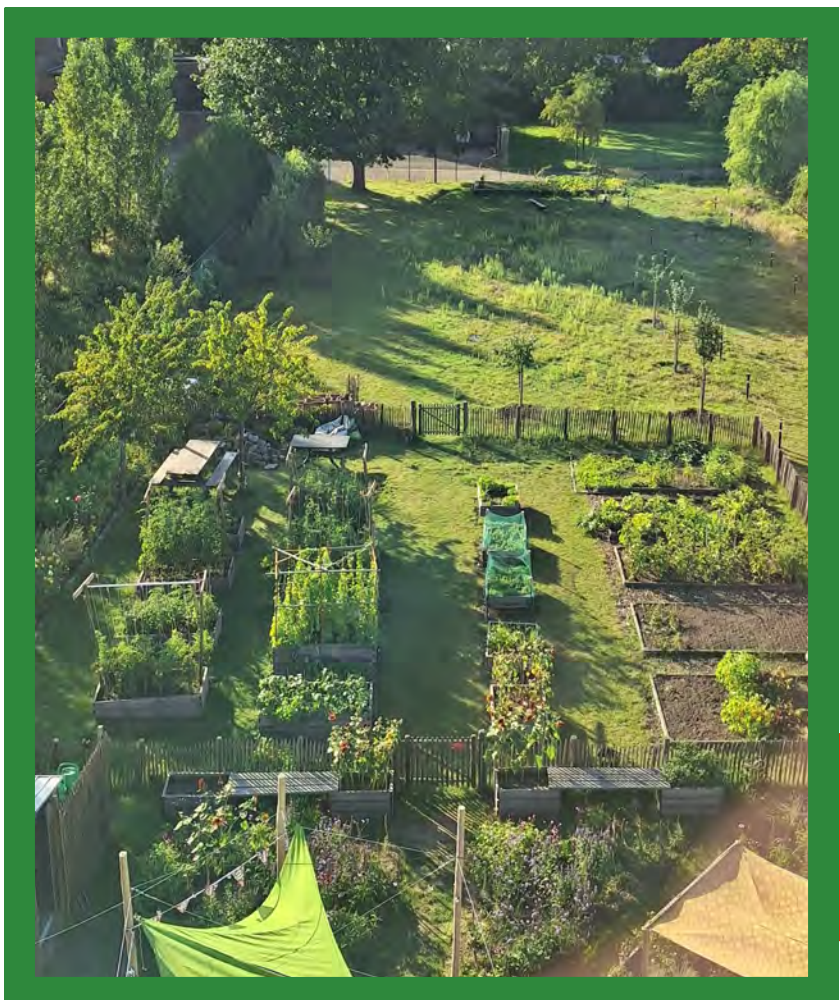
Aanleg hekwerk

De Buurtbar

De Bloementuin

Werkgroepen

De Buurtchalet